

SABER-NE
MÉS

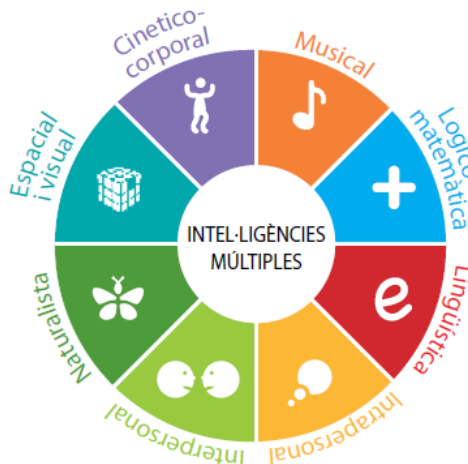

Cada persona percep la informació i la comprèn de diferent manera i, a l'hora d'expressar-se, prefereix un canal o un altre. Per exemple, si observem un grup classe prenent notes, veurem que alguns alumnes ho fan de manera textual, d'altres amb esquemes o representacions gràfiques i d'altres de forma numèrica o simbòlica; si volen manifestar un sentiment, uns ho faran de manera gestual, d'altres amb un dibuix o per mitjà de la música, d'altres ho verbalitzaran...

És imprescindible tenir en compte aquesta diversitat per entendre el paper de l'alumne en el seu procés d'aprenentatge i decidir la millor manera d'acompanyar-lo: reconèixer i respectar els interessos, el talent i l'estil d'aprenentatge de cadascú, per tal d'obtenir-ne el màxim potencial en les àrees en què destaquen i ajudar-los en aquelles que no tenen tan desenvolupades.

La teoria de les intel·ligències múltiples

La teoria de les intel·ligències múltiples (Gardner, 1983), per bé que força discutida, ens ha ajudat a identificar les fórmules diverses d'apropar-se al coneixement. Aquesta teoria defensa que no hi ha una intel·ligència única, sinó que les persones tenim vuit tipus d'intel·ligència que determinen la nostra manera d'aprendre i d'entendre el món que ens envolta. I, malgrat

Font 1: Editorial Santillana.

que poden estar relacionades, tots tenim, segons Gardner, unes intel·ligències més desenvolupades que d'altres.

[N. Alart](#) ha treballat la vinculació entre la teoria de les intel·ligències múltiples i les competències bàsiques. Aquest anàlisi és pot correlacionar, perfectament, amb les competències que concreta el nou currículum (decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica). Fixem-nos, concretament, en la intel·ligència lingüística, que es vincula directament amb el TILC:

Competències bàsiques	Intel·ligències múltiples	Interessos dels alumnes	Habilitats que desenvolupa	Estratègies d'aprenentatge
<u>Competència comunicativa, lingüística i audiovisual:</u> És la utilització del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrit. Amb el llenguatge expressem pensaments, sentiments, emocions, vivències i opinions, generem idees i donem coherència als nostres discursos.	<u>Intel·ligència lingüística:</u> Es manifesta a través del llenguatge oral i escrit. Sensibilitat al significat i les funcions de les paraules i del llenguatge.	Els agrada llegir, escriure, explicar històries, participar en debats, jugar a jocs de paraules... Solen ser escriptors, oradors, advocats, lingüistes...	- Comunicar-se. - Relacionar-se. - Cercar, recopilar. - Dialogar. - Llegir. - Escriure. - Escoltar.	- Narracions orals. - Activitats de biblioteca. - Diaris personals. - Debats. - Entrevistes. - Programes de ràdio. - Revistes. - Cantar temes treballats. - Tocar instruments. - Assistir a concerts.

Font 2: Fragment del document [Aspectes comuns entre competències bàsiques i la teoria de les intel·ligències múltiples](#). Núria Alart i Guasch.

Un aprenentatge que reconegui les intel·ligències múltiples requereix metodologies que centrin els seus objectius en l'alumne: treball cooperatiu, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge servei, treball per tasques, treball per contracte i treball per projectes. També és important el treball amb portafolis, valorant els materials i les idees aportades pels alumnes.

Adaptar el grau d'exigència per garantir la igualtat d'oportunitats

Un altre aspecte que cal tenir en compte és que cada alumne té com a punt de partida capacitats i condicionants diversos (personals, socials,

econòmics i culturals), però l'escola ha de tenir altes expectatives d'èxit per a tot l'alumnat i treballar perquè es compleixin al màxim nivell possible.

En conseqüència, per garantir la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat caldrà proporcionar ajudes adaptades a cada necessitat i, per a determinats alumnes, adaptar el grau d'exigència. Es tracta, per tant, de personalitzar l'aprenentatge.

Per tal que l'alumne aprengui tot el que està en condicions d'aprendre, cal establir quin és el seu punt de partida (coneixements previs), on pot arribar (objectius adequats al seu nivell) i quines ajudes necessitarà per arribar-hi (bastides de suport).

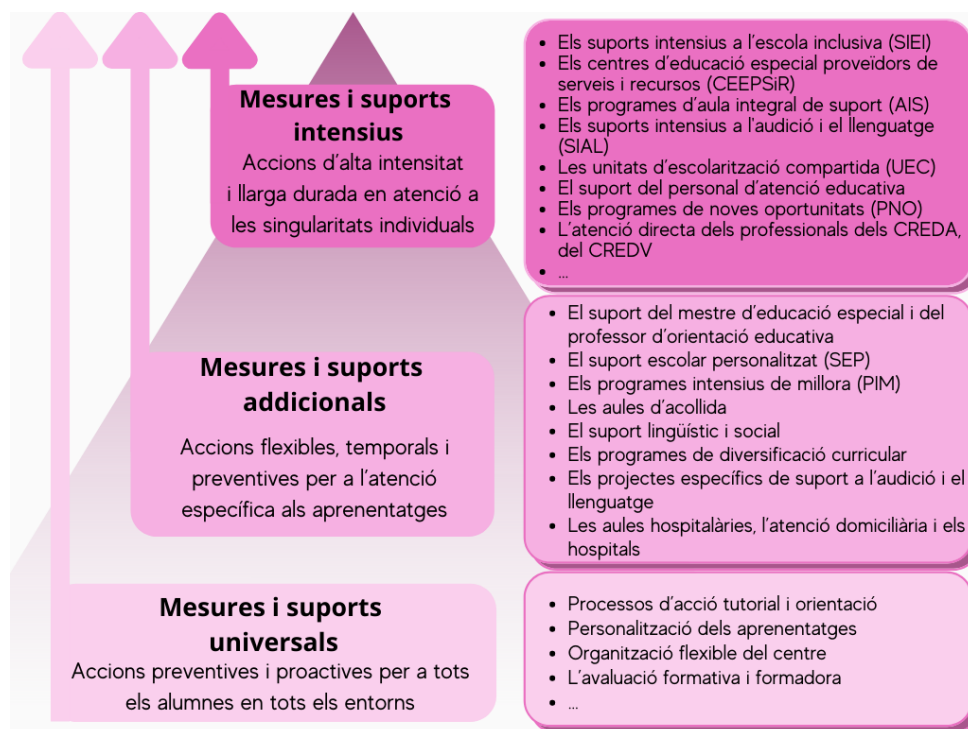
L'objectiu a llarg termini és que tot l'alumnat acabi l'escolarització havent assolit l'èxit acadèmic, però per a determinats alumnes caldrà planificar un full de ruta que estableixi objectius parcials consecutius (fites a curt termini).

En aquests casos potser caldrà:

- Adequar la informació oral i escrita que ha de rebre per tal que sigui entenedora i ensenyar-li estratègies de comprensió.
- Demanar produccions més simples i articular les activitats de manera estructurada i gradual, per tal que cadascuna sigui el suport de la següent.
- Proporcionar ajudes i suports addicionals.
- Regular la intervenció docent: repetir les explicacions, verificar que ho estan entenent, donar temps suficient per respondre, recapitular periòdicament...

Tots els alumnes necessiten ajut

El sistema educatiu català és inclusiu i parteix de la base que tot l'alumnat, per progressar en l'aprenentatge, necessita les ajudes que proporciona el docent. Per això, les ajudes es classifiquen en tres categories:

Font 3: [Departament d'Educació](#)

En el TILC, la dificultat del llenguatge acadèmic determinarà que calgui decidir i aplicar mesures i suports universals per acompanyar i ajudar tot l'alumnat en el camí vers l'assoliment del patró lingüístic de cada àmbit curricular. I, en el cas de l'alumnat que s'escolaritza en una llengua que no és la seva i que encara no domina (per exemple, l'alumnat d'origen estranger), caldrà preveure mesures i suports addicionals per compensar les dificultats que pugui tenir i, d'aquesta manera, garantir que arribi al mateix nivell que la resta de companys.

El Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA)

Un ensenyament centrat en l'alumne, per tant, requereix la personalització de l'aprenentatge per adaptar-se a les necessitats, les capacitats i els estils de cada alumne. Això no sempre és fàcil de fer, especialment en aules amb molta diversitat. El [Disseny Universal per a l'Aprenentatge \(DUA\)](#) proposa un conjunt de principis que cal tenir en compte per portar a terme aquesta personalització, amb la creació de dissenys didàctics flexibles que permeten atendre la diversitat. Aquests principis es concreten en tres àmbits:

- Proporcionar múltiples maneres de comprometre's en l'aprenentatge (per què aprenem).
- Proporcionar múltiples maneres de representació (què aprenem).
- Proporcionar múltiples maneres per a l'acció i l'expressió (com aprenem).

Per a cadascun dels tres principis, el DUA proporciona unes pautes que en conjunt configuren un protocol amb punts de verificació per ajudar el professorat a dissenyar les activitats.

Us presentem una taula amb l'estructura de les pautes, moltes de les quals es troben desenvolupades en el Tractament Integrat de Llengua i Continguts (TILC):

	Llenguatges i comprensió: Què aprenem?	Acció, expressió i comunicació: Com aprenem?	Motivació, interès i autoregulació: Per què aprenem?
PRINCIPIS	PROPORCIONAR MÚLTIPLES MANERES DE REPRESENTACIÓ	PROPORCIONAR MÚLTIPLES MANERES PER A L'ACCIÓ I L'EXPRESSIÓ	PROPORCIONAR MÚLTIPLES MANERES DE COMPROMETRE'S
PAUTES	1. Proporcionar diverses opcions per a la percepció	4. Proporcionar diverses opcions per a la interacció física	7. Proporcionar oportunitats per generar interès
PUNTS DE VERIFICACIÓ	1.1. Oferir opcions que permetin personalitzar la presentació del contingut 1.2. Oferir alternatives a la informació oral 1.3. Oferir alternatives a la informació visual	4.1. Proporcionar diversos mètodes de resposta física 4.2. Proporcionar diversos mètodes de navegació a través de la informació i les activitats 4.3. Assegurar l'accessibilitat de les eines i les tecnologies de suport	7.1. Fomentar l'acció individual i l'autonomia 7.2. Proporcionar opcions per evidenciar la rellevància, el valor i l'autenticitat de la informació i les activitats 7.3. Minimitzar les causes que generen inseguretat i les distraccions

PAUTES	2. Oferir diverses opcions de llenguatge, expressions matemàtiques i símbols	5. Oferir diverses opcions per a l'expressió i la comunicació	8. Donar opcions per mantenir l'esforç i la persistència
PUNTS DE VERIFICACIÓ	2.1. Clarificar el vocabulari i els símbols 2.2. Aclarir i fer explícita la sintaxi i l'estructura dels elements presentats 2.3. Proporcionar ajudes per interpretar el text, la notació matemàtica i els símbols 2.4. Promoure la comprensió dels continguts a través de diverses llengües i llenguatges 2.5. Proporcionar alternatives al text a través de diversos mitjans (imatge, vídeo, so...)	5.1. Utilitzar múltiples mitjans per garantir la comunicació 5.2. Utilitzar diverses eines per a la producció i la resolució de problemes 5.3. Oferir diversos nivells de suport (bastides) per tal de desenvolupar la pràctica	8.1. Ressaltar la importància dels objectius 8.2. Diversificar els nivells de dificultat i el grau dels suports 8.3. Impulsar la col·laboració i la comunicació 8.4. Incrementar l'avaluació formativa (retroalimentació)
PAUTES	3. Proporcionar opcions per a la comprensió	6. Proporcionar diverses opcions per a les funcions executives	9. Donar opcions d'autoregulació
PUNTS DE VERIFICACIÓ	3.1. Activar els coneixements previs 3.2. Posar en relleu patrons, elements clau, idees principals i relacions entre idees 3.3. Guiar el processament de la informació 3.4. Potenciar la transferència i la generalització dels aprenentatges	6.1. Donar suport perquè l'alumnat estableixi de manera realista els propis objectius 6.2. Ajudar en la planificació i el desenvolupament d'estratègies d'aprenentatge 6.3. Proporcionar recursos i estratègies per gestionar la informació i els recursos 6.4. Oferir instruments per fer el seguiment del progrés i la capacitat per autoavaluar-se	9.1. Promoure expectatives i creences que fomentin la motivació i l'assoliment d'objectius personals 9.2. Facilitar estratègies i habilitats de superació i d'autoregulació emocional 9.3. Desenvolupar la reflexió en relació amb el propi progrés i l'autoavaluació
OBJECTIUS	ALUMNES INFORMATS I AMB CAPACITAT PER IDENTIFICAR ELS RECURSOS ADEQUATS	ALUMNES AMB ESTRATÈGIES PER ASSOLIR ELS OBJECTIUS	ALUMNES MOTIVATS I AMB INICIATIVA

Podem observar que molts elements del DUA s'orienten a garantir la comprensió i l'expressió i, en aquest sentit, coincideixen amb les estratègies TILC.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA:

Us convidem a consultar aquests títols per ampliar la informació:

- ALART, N. [*Aspectes comuns entre les competències bàsiques i la teoria de les intel·ligències múltiples*](#). [Consulta: 27/04/2021].
- ALART, N. [*Les intel·ligències múltiples a l'aula*](#). [Consulta: 27/04/2021].
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, DIRECCIÓ GENERAL D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA (2015). [*De l'escola inclusiva al sistema inclusiu. Una escola per a tothom, un projecte per a cadascú*](#). [Consulta: 27/04/2021].
- GARDNER, H. (2010). Conferència [*Más que un número, inteligencias múltiples*](#). [Consulta: 27/04/2021].
- GARDNER, H. (2013). [*Frequently Asked Questions—Multiple intelligences and related educational topics*](#). [Consulta: 27/04/2021].
- SANABRIA, R.; VALLDORIOLA, N. (2011). Curs [*Estratègies per a la inclusió de l'alumnat amb trastorns que incideixen en l'aprenentatge*](#). Departament d'Ensenyament. [Consulta: 27/04/2021].
- XTEC. [*Disseny Universal per a l'Aprenentatge*](#). [Consulta: 27/04/2021].
- XTEC. [*Diversitat i inclusió. Mesures i suports*](#). [Consulta: 27/04/2021].